

Songs van

Leonard Cohen

Vertaling: Dirk Rommens

SUZANNE

Suzanne neemt je mee
naar haar plekje bij de stroom
je kunt de boten horen varen
naast haar kun je overnachten
En je weet dat ze half gek is
maar precies daarom wil je bij haar zijn
en ze tracteert je op thee en sinaasappels
die van het verre China komen
En op het moment dat je haar wil vertellen
dat je haar geen liefde kunt schenken
krijgt ze jou op haar golflengte
en ze laat de stroom het antwoord geven
dat je al altijd haar geliefde was

*En je wil met haar reizen
je wil zelfs blindelings mee
en je weet dat ze je kan vertrouwen
want je raakte haar volmaakte lichaam
met je geest*

En Jezus was een zeeman
toen hij op het water wandelde
en hij bleef een lange tijd kijken
vanuit zijn eenzame houten toren
en als hij het helemaal zeker was
dat enkel verdrinken mannen hem konden zien
zei hij Alle mensen zullen zeelui zijn
tot de zee hen zal bevrijden
maar hijzelf was al gebroken
lang voor de hemel zou opengaan
verlaten, bijna menselijk
zonk hij onder je wijsheid, als een steen

...

*En je wil met hem reizen
je wil zelfs blindelings mee
en je denkt misschien is hij te vertrouwen
want hij raakte je volmaakte lichaam
met zijn geest*

Nu neemt Suzanne je hand
en ze leidt je naar de stroom
ze is gekleed in lompen en veren
van het Leger des Heils
En de zon valt neer als honing
op onze vrouwe van de haven
En ze toont je waar je kijken moet
tussen het vuilnis en de bloemen
Er zijn helden in het zeewier
er zijn kinderen in de morgen
ze neigen naar de liefde
dat zullen ze altijd blijven doen
terwijl Suzanne de spiegel voorhoudt

*En je wil met haar reizen
je wil zelfs blindelings mee
en je weet dat je ze kunt vertrouwen
want ze raakte je volmaakte lichaam
met haar geest*

LERAREN

Lang geleden ontmoette ik een vrouw
Met zwart haar als bij iemand in rouw
Bent u een leraar van het hart
Nee antwoordde ze heel louw

Ik ontmoette een meisje van overzee
D'r haar als goud op snee
Bent u een leraar van het hart
Ja maar 'k ga niet met je mee

Ik ontmoette iemand zonder verstand
Ik zocht in elk plekje van het land
Volg me zei de wijze man
Maar hij wandelde naar de verkeerde kant

Ik wandelde in een ziekenhuis wat rond
Waar niemand ziek was noch gezond
Toen de verpleegsters 's nachts verdwenen
Stond ikzelf niet meer op mijn benen

De morgen was nog vers
En 't werd twaalf uur - klokslag
Bij het middagmaal een ontleedmes
Dat naast mijn lepel lag

Sommige meisjes leren geen lessen
Raken in de knoeiboel van ontleedmesses
Bent u de leraar van mijn hart
We leren oude harten hun dorst te lessen

...

Op een morgen werd ik wakker - heel alleen
Het ziekenhuis en elke verpleegster verdween
Heb ik genoeg gekerfd, mijn Heer
Kind, je bent vel over been

Ik at alles wat maar naar binnen gaat
Kloof elk beentje likte elke graat
Hoeveel kosten deze gerechten
We laten u betalen met haat

Overal verbruikte ik mijn haat
Op elk werk op elk gelaat
Iemand schonk me wensen
Een omhelzing was mijn toeverlaat

Diverse meisjes omhelsden me, toen
Mannen gaven me een zoen
Is mijn passie volmaakt
Nee, je mag het nog eens doen

Ik was knap en sterk op elk gebied
Ik kende de woorden van elk lied
Genoot je van wat ik zong
Nee, de woorden klopten niet

Aan wie richt ik dit lied dan wel
Wie schrijft op wat ik vertel
Bent u de leraren van mijn hart
We halen een oud hart uit de cel

Leraren zijn mijn lessen voorbij
Er kan er geen één meer bij
Ze lachten en lachten en lachten en zeiden
Wel kind, zijn de lessen voorbij
Zijn de lessen voorbij

DE DAME IN DE WINTER

Reizende dame - blijf een wijl
Tot de nacht de morgen kust
Ik ben slechts een halte op je weg
Je schat ben ik niet, en ik berust

Ik leefde met een kind van sneeuw
Toen ik soldaat was geworden
En ik bevocht elke man voor haar
Tot wij 's nachts om de koude morden

Ze droeg toen d'r haar zoals bij jou
Alleen niet toen ze onder de lakens dook
En dan weefde ze het op een getouw
Van goud en lucht en rook.

En hoe komt het dat je zo stil bent
Terwijl je in de deur blijft staan?
Je stippelde de reis voordien toch uit
Voor je deze weg zou gaan.

*Reizende dame - blijf een wijl
Tot de nacht de morgen kust
Ik ben slechts een halte op je weg
Je schat ben ik niet, en ik berust*

TOT ZIENS, MARIANNE

Kom bij het venster, mijn schatje
Ik zou je hand willen lezen
Ik heb lang gedacht dat ik een soort zigeunerjongen was
voor ik je naar huis liet brengen

Tot ziens, Marianne
het is het moment
om met alles eens goed te lachen en te huilen
te lachen en te huilen

Je weet dat ik graag bij jou leef
maar je doet me zoveel vergeten
Ik vergeet om voor de engelen te bidden
en dan vergeten zij het voor ons te doen

We ontmoetten elkaar toen we bijna jong waren
beneden aan het groene seringepad
Je hield me vast alsof ik een kruisbeeld was
toen we in de duisternis op onze knieën gingen

Al je brieven zeggen dat je naast mij bent
Maar waarom voel ik me zo alleen
Ik sta aan de rand van de afgrond en je fijne spinneweb
verankert mijn enkel aan een steen

...

Nu heb ik je verborgen liefde nodig
Ik heb het zo koud als een nieuw scheermesje
Je ging weg toen ik je vertelde hoe nieuwsgierig ik was
Ik heb toch nooit gezegd dat ik moedig was

O je bent echt zo'n schattig ding
Ik zie dat je weg bent en dat je je weer je naam veranderde
En juist toen ik deze hele berg beklom
om mijn oogleden in de regen te wassen

Je ogen, ik vergeet je ogen
Je lichaam voelt zich thuis in elke zee
Hoe komt het dat je je nieuws aan elkeen vertelde
terwijl je zei dat dit een geheim was - alleen voor mij

Tot ziens, Marianne
het is het moment
om er eens goed mee te lachen en te huilen
te lachen en te huilen

EEN VAN ONS KAN NIET VERKEERD ZIJN

Ik stak een dunne groene kaars aan
om jou jaloers te maken
maar de kamer vulde zich met muggen
zij hoorden dat mijn lichaam vrij was
Dan nam ik het stof
van een lange slapeloze nacht
en ik stak het in je schoentjes
en dan bekende ik
dat ik de jurk mishandelde
die je droeg waar de wereld door keek

Ik toonde mijn hart aan de dokter
Hij zei dat ik enkel hoefde te verdwijnen
Dan schreef hij voor zichzelf een voorschrift
Jouw naam werd erin vermeld
Toen sloot hij zich op
in een boekenplank
met de details van onze huwelijksreis
en ik hoor van de verpleger
dat hij heel wat slechter werd
en zijn praktijk is geruïneerd

...

Ik hoorde van een heilige die je liefhad
Ik studeerde de nacht door in zijn school
Hij dacht dat de plicht van geliefden
is het verkleuren van de Gouden Regel
En net toen ik zeker was
dat zijn lessen zuiver waren
verdronk hij zich in het zwembad
Zijn lichaam is weg
maar terug hier op het grasveld
blijft zijn geest dwalen

Een Eskimo toonde me een film
die hij onlangs van jou had genomen
De arme man kon nauwelijks het rillen stoppen
Zijn lippen en zijn vingers werden blauw
Ik denk dat hij bevroor
toen de wind al zijn kleren aftrok
en ik neem aan dat hij het nooit warm kreeg
maar je staat daar zo mooi
in je storm van ijs
Oh laat me asjeblieft binnen in de storm

ZEG, ZO NEEM JE TOCH GEEN AFSCHEID

Ik hield van jou in de morgen
Onze zoenen innig en warm
Jouw haar op het kussen
Als een slapende gouden storm
Velen hadden lief voor ons
Ik weet dat we niet nieuw zijn
In de stad en in het woud
Ze glimlachten zoals jij en ik
Maar nu is er een afstand tussen
En wij beiden moeten maar proberen
Je ogen zijn zacht van verdriet
*Zeg, zo neem je toch geen
afscheid*

Ik kijk niet uit naar iemand anders
Als ik in mijn tijd dool
Wandel me naar de hoek
Onze stappen zullen altijd rijmen
Je weet dat mijn liefde altijd mee gaat
Als jouw liefde bij mij blijft
Het is enkel de manier van verandering
Zoals de waterlijn en de zee
Maar laten we het niet hebben over liefde en ketens
En de dingen die we niet kunnen losmaken
Je ogen zijn zacht met verdriet
*Zeg, zo neem je toch geen
afscheid*

...

Ik hield van jou in de morgen
Onze zoenen innig en warm
Jouw haar op het kussen
Als een slapende gouden storm
Velen hadden lief voor ons
Ik weet dat we niet nieuw zijn
In de stad en in het woud
Ze glimlachten zoals jij en ik
Maar nu is er een afstand tussen
En wij beiden moeten maar proberen
Je ogen zijn zacht van verdriet
*Zeg, zo neem je toch geen
afscheid*

LIED VAN DE MEESTER

Ik denk dat je de meester hoorde zingen
terwijl ik ziek in bed lig
Ik denk dat hij je alles vertelde
dat ik opgesloten was in mijn hoofd
Je meester nam je mee op reis
dat is alvast wat je zei
En kom je nu terug om de gevangene
wijn en brood te brengen?

Je ontmoette hem in een tempel
waar ze aan de deur je kleren stelen
hij was gewoon een naamloze man op een stoel
die net terug kwam van de oorlog
En je verpakte zijn vermoeid gezicht in je haren
en hij reikt je het appelklokhuis
Dan raakt hij je lippen, nu zo plots bloot
van alle kussen die we een tijd terug gaven

En hij gaf je een Duitse herdershond om te wandelen
met een halsband van leer en nagels
en hij heeft je nooit verplicht uit te leggen of te spreken
over alle kleine details
zoals wie een worm had of een steen
en wie je had - doorheen de berichten
Nu is je liefde een open geheim
en het stopt nooit, zelfs niet als je meester faalt

En hij nam je mee in zijn vliegtuig
die hij zonder handen vloog
en je vloog over de repen van regen
die de mensenzeeën verdreef van de standjes
Dan doofde hij de lichten in een eenzame laan
waar een aap met engelenklieren
de finale zweem van pijn uitgomde

...

En zul je knielen naast zijn bed
dat we al zolang geleden polijstten
voor je meester in de plaats koos
om voor mij een bed van sneeuw te maken
Je ogen staan wild en je knokels zijn rood
En je spreekt veel te laag
Nee, ik kan niet uitmaken wat je meester zei
voor hij je deed verdwijnen

En ik denk dat je het veel te hard speelt
voor een vrouw die naar de maan is geweest
Ik heb hier al te lang bij het venster gelegen
Je raakt een lege kamer wel gewoon
En je liefde is wat stof in de broekomslag van een oude
man
Die trippelt op de maten van een melodie
En je dijen zijn een ruïne en je wilt te veel
- laat ik zeggen - dat je te vroeg terug kwam
Ik hield perfect van de meester
Ik leerde hem alles wat hij wist
Hij verhongerde in een diep raadsel
zoals iemand die zeker is van wat waar is
En ik stuurde hem naar jou met mijn garantie
dat ik hem iets nieuws zou kunnen leren
En ik leerde hem hoe je naar mij zou verlangen
ongeacht wat hij zei, ongeacht wat jij doet

*Ik denk dat je de meester hoorde zingen
terwijl ik ziek in bed lig
Ik denk dat hij je alles vertelde
dat ik opgesloten was in mijn hoofd
Je meester nam je mee op reis
(dat is alvast wat je zei)
En kom je nu terug om de gevangene
wijn en brood te brengen?*

DE ZUSTERS VAN DE TROOST

Al de Zusters van de troost
ze zijn niet verdwenen of weg
Ze waren aan het wachten op mij
toen ik dacht dat ik echt niet kan doorgaan
En ze brachten me hun troost
en later brachten ze me dit lied
Oh ik hoop dat je ze tegenkomt
jij die zo lang aan het reizen bent

Jij die alles moet verlaten
wat je niet in de hand kunt houden
Het begint met je familie
maar komt weldra naar je ziel
Ik ben er waar je uithangt
Ik denk dat ik zie waar je vast zit
Als je je niet heilig voelt
je eenzaamheid vertelt je dat je zondigde

Ze liggen neer naast me
Ik biechtte het op bij hen
Ze raakten allebei mijn ogen
En ik raakte de dauw van hun zoom
Als je leven een blad is
dat de siezoenen afscheuren en veroordelen
ze zullen je binden met de liefde
Die is dankbaar en groen als een steel

Toen ik je verliet, sliepen ze
Ik hoop dat je ze vlug tegenkomt
Doe het licht niet aan
Je kunt hun adres lezen bij de maan
En je zult me niet jaloers maken
als ik hoor dat ze je nacht zoet maken
We waren niet zulke geliefden
En bovendien zou het toch nog oké zijn

HET LIED VAN DE VREEMDE

Is het waar dat al de mannen die je kende dealers waren die het dealen opgaven telkens je hen onderdak bood. Ik ken dat soort mannen. Het is moeilijk om de hand vast te houden van iemand die naar de hemel reikt, enkel om op te geven.

En na het opruimen van de jokers die hij achterliet zal je ontdekken dat hij niet veel overliet, zelfs geen gelach. Zoals elke dealer keek hij uit naar de hoge en wilde kaart die hij nooit zal delen met een ander. Hij was enkel ene Jozef die zocht naar een kribbe.

En dan leunend op je vensterbank zal hij op een dag zeggen dat je de oorzaak was van zijn verzwakte wil door je liefde en warmte en schuilplaats. En terwijl hij een oude treingids uit zijn portefeuille neemt, zal hij zeggen, ik vertelde jou toen ik kwam dat ik een vreemde was.

Maar nu is er een andere vreemde van wie je wilt zijn dromen niet te willen kennen, alsof ze de last van een ander waren. Je hebt die man voordien gezien, zijn gouden arm die kaarten verdeelde, maar nu geroest van de elleboog tot de vinger. En hij wil het gespeelde spel ruilen voor een onderkomen. Hij wil het gekende spel ruilen voor een onderkomen.

Je haat het te zien hoe een ander vermoeide man zijn hand neerlegt, alsof hij het Heilig Pokerspel zou opgeven. En terwijl hij zijn dromen in slaap praat, merk je op dat er een hoofdweg als rook boven je schouder kronkelt.

...

Je zegt hem binnen te komen, neer te zitten, maar iets laat je olm te draaien. De deur is open. Je kunt je schuilplaats niet sluiten. Je probeert de greep op de weg. Het gaat open. Wees niet bang. Jij bent het, mijn liefste, jij bent het die de vreemde is.

Ik heb lang gewacht. Ik ben zeker dat we elkaar zouden ontmoeten tussen de treinen waarop we wachten, ik denk dat het tijd is om op een andere trein te stappen. Maar begrijp me asjeblijft, dat ik geen geheime kaart heb om tot de kern van dit te gaan, noch tot enig andere zaak. Wel, hij praat zoals dit, je weet niet waar hij op uit is. Als hij praat zoals dit, raakt het je niet waar hij op uit is.

Laten we elkaar morgen ontmoeten, als je kiest, aan de oever, onder de brug, die ze aan het bouwen zijn aan een eindeloze rivier. Dan verlaat hij het perron voor de slapende auto die warm is, je beseft, dat hij enkel weer een schuiloord aanbiedt. En het is aan jou, hij was nooit een vreemde. En je zegt, "OK, de brug, of een andere plaats later."

En na het opruimen van de jokers die hij achterliet zal je ontdekken dat hij niet veel overliet, zelfs geen gelach. Zoals elke dealer keek hij uit naar de hoge en wilde kaart die hij nooit zal delen met een ander. Hij was enkel ene Jozef die zocht naar een kribbe.

En leunend op je vensterbank zal hij op een dag zeggen dat je de oorzaak was van zijn verzwakte wil door je liefde en warmte en schuilplaats. En terwijl hij een oude treingids uit zijn portefeuille neemt, zal hij zeggen, ik vertelde jou toen ik kwam dat ik een vreemde was.